

DERİLERİN ELDE EDİLMESİ, TAŞINMASI, TOPLANMASI, KORUNMASI AMBALAJLANMASI VE DEPOLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmi Gazete Tarihi: 21/12/2002

Resmi Gazete Sayısı: 24970

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından :

BİRİNCİ BÖLÜM : Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı, hayvanlardan elde edilen derilerin kusursuz yüzülmesi, taşınması, toplanması, korunması, ambalajlanması ve depolanmasını sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik, evcil veya yabani hayvanlardan elde edilmiş, ham veya yarı mamül derileri ve bu derilere uygulanacak işlemleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 441 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi ile 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu ve Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

Müdürlük: Bakanlık il müdürlüğünü,

Yönetmelik: Derilerin Elde Edilmesi, Toplanması, Taşınması, Korunması, Ambalajlanması ve Depolanması Hakkında Yönetmeliği,

Yetkili Mercii: Bakanlık il müdürlüğünü,

Damga: 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa dayanılarak çıkarılan 15/03/1989 tarihli ve 20109 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Yönetmeliğininin 101 inci maddesinde açıklanan esaslara uygun olarak yapılmış mührü,

Büyükbaş Hayvan: Sığır, manda ve deveyi,

Küçükbaş Hayvan: Koyun ve keçiyi,

Diğer Hayvanlar: Derilerinden faydalanılan tüm evcil veya yabani hayvanları,

Konservasyon (Koruma): Derinin ticari ve kalite değerinin düşmemesi için kimyasal maddelerle ve fiziksel yöntemlerle dayanma süresinin uzatılmasını sağlamak amacıyla yapılan işlemleri,

Ham deri: Hayvanlardan yüzülmüş ve koruma işlemleri dışında işlem görmemiş derilerin tamamını,

Ham Derilerin Elde Edildięi Yerler: Bakanlıktan ruhsatlı Kombina, 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf mezbahaları ile Kurban Bayramında kurban kesmek amacıyla kurulan geçici yerleri,

Ham Deri Toplama Yeri: Zati ihtiyaçlar için kesilen hayvanlardan elde edilen derilerin ham deri deposuna sevk edilinceye kadar ön konservasyona alındığı tesisleri,

Ham Deri Deposu: Ham derilerin elde edilmesinden işlenmeye alınıncaya kadar usulüne uygun olarak konservasyona alınmak suretiyle depolandıkları tesisleri,

Gayri Sıhhi Müessese Ruhsatı: Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 26/09/1995 tarihli ve 22416 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmelięinin Ek-5/B'nin 68 inci sırasındaki tanıma göre verilmiş tesis izni ve açılma ruhsatını,

Çalışma İzni: Sağlık Bakanlığı tarafından Gayri Sıhhi Müessese Ruhsatı verilen, yetkili merci tarafından yerinde yapılan incelemesi sonucu teknik ve hijyenik şartları uygun görülen tesisin faaliyete geçmesi için yetkili merci tarafından verilen izin belgesini,

Sorumlu Yönetici: Ham deri depolama tesislerinin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak faaliyet göstermesinden işverenle birlikte sorumlu olan veteriner hekimi veya dericilik konusunda lisans seviyesinde eğitim görmüş yöneticiyi,

Muayene Veteriner Hekimi: Bakanlıktan ruhsat almış kombina, 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf mezbahalarda; derilerin hasarsız olarak elde edilmesi, konservasyonu, damgalanması, ambalajlanması, depolanması ve nakliyesinden sorumlu veteriner hekimi,

Resmi Kontrolör: Yönetmelik kapsamındaki tesislerin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu denetlemekle görevli resmi veteriner hekimi veya dericilik konusunda lisans seviyesinde eğitim görmüş Bakanlık yetkilisini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM : Ham Derilerin Elde Edilmesi ve Taşınması

Ham Derilerin Elde Edildięi Yerler

Madde 5 - Ham derilerin elde edildiği yerler; 11/09/2000 tarihli ve 24167 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kırmızı Et ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Kuruluş, Açılış, Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerine uygun olarak Bakanlık tarafından ruhsat verilen Kombina, 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf mezbahalar ve Kurban Bayramında kurban kesmek için kurulan geçici yerlerdir.

Hayvanların Kombina veya Mezbahaya Alınışı ve Kesime Hazırlanması

Madde 6 - Kasaplık hayvanların mezbahaya menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu ile getirilmesi mecburidir. Gebe, kaşektik ve hasta hayvanların kesilmemesi konusunda gerekli tedbirler alınır. Mezbaha ve kombinalara kesime gelen hayvanların baş, karın ve ayak bölgelerine sahiplerini tanıttacak işaretler veya numaralar konularak, tam temizlikleri yapıldıktan sonra kesim salonuna alınır. Hayvanların kesim yerine getirilmesi hayvanları strese sokmayacak şekilde yapılır. Kesime alınan hayvanın diğer hayvanlar tarafından görülmesini önleyen tedbirler alınır. Yerde kesim kesin olarak yapılmaz. Kesim ve takip eden işlemler havai ray hattında yapılır. Kesim işlemi hayvanın en az düzeyde acı çekmesini sağlayacak şekilde yapılır.

Kesim ve Yüzüm İşlemlerinde Dikkat Edilecek Hususlar

Madde 7 - Kesim ve yüzüm işlemlerinde ahşap aksamı alet ve edevat kullanılamaz. Uygun zincirli kelepçe aksamı doğru kullanılarak, hayvanın her iki ayağı asılacak, kanın düzgün ve tam olarak akıtılması sağlanacaktır. Kesim ve yüzüm işlemleri sırasında deride kesik ve ispire ve benzeri derinin kalite ve randımanını etkileyen olumsuz unsurların en aza indirilebilmesi için gerekli önlemler alınacaktır. Hayvanın kesin olarak öldüğünden emin olunduktan sonra yüzme işlemi başlatılacaktır. Derinin kullanım alanlarının kaybını, daralmasını ve fire oranı ile kalitesinin düşürülmesini önlemek için kesim ve yüzüm işlemlerinde gerekli alet ve ekipman temin edilecek, yeterli hijyenik şartlar sağlandıktan sonra kesim ve yüzüm işlemlerine başlanacaktır. Yüzüm esnasında keskin ve yuvarlak uçlu bıçak kullanılacaktır.

Kesim

Madde 8 - Kesime hazır duruma getirilen hayvanın gırtlak nefes borusuyla birleştiği yerden ve gırtlak başta kalmak üzere boyun omurlarına kadar damarlarla beraber tam olarak kesilir. Akan kanın kirlenmemesi için yemek borusu bağlanır veya pensle tutturulur.

Büyükbaş Hayvanlarda Başın Yüzülmesi ve Ayrılması

Madde 9 - İlk olarak sağ burun deliğinden sağ göze, sonra sağ gözden sağ boynuza, sağ boynuzdan sol boynuza, sol boynuzdan sol göze, sol gözden yine sağ göze doğru deri kesilir ve bu şaklar tamamlandıktan sonra baş derisinin yüzümüne geçilir. Yüzme sırasında boynuz diplerindeki deri başta bırakılmaz. Kulaklar ise deri üzerinde bırakılır. Böylece yüzülmesi tamamlanan baş, atlasla oksipital eklemi kesilerek vücuttan ayrılır.

Büyükbaş Hayvanlarda Ön Ayakların Yüzme ve Kesilmesi

Madde 10 - Gövdenin yüzülmesinde ilk iş olarak mahmuzlar kesilir, tırnak etrafındaki deri dairesel olarak kesildikten sonra bu kesitten başlamak üzere tam bacağın arka tarafından deri bilek eklemine kadar yarılr ve bacağın yanları tamamıyla yüzülür, bundan sonra, ön tarafında yüzümü tamamlanır, eklemi bağlantılardan keserek paça alınır. Bu yüzme sırasında ayakta deri ve deri üzerinde de kirleş kalıntıları bırakılmamalıdır.

Büyükbaş Hayvanlarda Art Ayakların Yüzülmesi

Madde 11 - Topuktan başlamak üzere, ayağın arka yüzünden tırnağın deri ile birleştiği tırnak yatağının ökçe kısmının ortasına ulaşacak şekilde deriye bir şak yapılır ve bu şaktan

başlayarak bacak derisi yüzülür. Eklem iyice meydana çıkınca aşık kemiği gövdede kalmak üzere eklem bağları bıçakla kesilirken paçadan tutulur ve aşağı doğru bastırılarak eklem ayrılması sağlanır. Bilhare incik kemiğinin ön kısmı derisi yüzülür ve paça alınır.

Büyükbaş Hayvanlarda Gövdenin Yüzülmesi

Madde 12 - Önce anüs çevresindeki deri temizlenir ve Rektum bağlarından ayrılır. Böylece anüs serbest kalır ve bundan sonra kuyruğun alt tarafından deri yarılr ve kuyruk derisi dördüncü kuyruk omuruna kadar yüzülür. İlk omur gövdede kalacak şekilde kuyruk kesilir. Kuyruğu, başı ve paçaları alınmış gövdenin karın derisine orta hat boyunca organları zedelemeyen deriyi kesecek kadar bir şak yapılır. Daha sonra, her iki kolun iç yüzünden yapılan şaklar, orta hattaki şak ile birleştirilerek deri yüzülüp ön kollardan kurtarılması sağlanır. Art ayaklar da ise dişilerde memeler organından ve tam ortadan, erkeklerde ise skrotum ile kuyruk birleşme noktasının ortasından ayakların iç yüzüne orta hattan itibaren deriyi kesecek kadar şak yapılır ve deri yüzülüp arka ayaklardan kurtarılması sağlanır. Butların ve kolların yüzülmesi bittikten sonra deri uygun yerinden kesim salonundaki olanaklara göre; makine veya elle deri gövdeden ayrılır.

Sığır ve danalar şişirilerek yüzülmeyecek veya yüzüldükten sonra şişirilmeyecektir.

Küçük Baş Hayvan Derilerinin Yüzümü

Madde 13 - Kesilmiş hayvana kasık bölgesinde deri ve adale arasına meyilli olarak şişirici ve ucu şivvari kesilmiş iğne batırılır. Hava sübabını açan kola basılarak, havanın deri altına yayılması, böylece deri ile adaleye bağlanan bağ doku tabakasının kısmen ayrılması ve derinin yüzülmesi kolaylaştırılmış olur. Küçükbaşların elde yüzümü için yumruktan başka bir metot uygulanamaz, tulum çıkartma işleminin bilinçli ve eğitimli kişilerce yapılması gerekmektedir. Hayvanlar kesin olarak ağızla şişirilmeyecektir. Şişirme işlemi tamamlandıktan sonra;

a) Kuyruk altı kılsız deri ile kuyruk üstü kıllı kısmın birleştiği hattın 2 cm.ye kadar çevresi içinde her iki taraftan yarımşar daire şeklinde deriye şak yapılır. Bu şaktan tarsus mafsallarının aşık kemiğine kadar bir şak daha yapılır. Kuyruğa yapılan dairevi iki şaktan (kuyruğun sol tarafından) başlamak üzere deri ile kuyruk yağı arasından (deride yağ bırakılmadan) kuyruk gövdeye bağlantı noktasına kadar yüzülür ve böylece sol budun yüzümü tamamlanır. Kuyruğun sağ tarafı ve budunu da yukarıda tarif edilen şekilde yüzülür.

b) Yanları açılan kuyruk önce bıçakla sonra yumrukla deriden kurtarılır.

c) Tarsus eklemine, aşık kemiği gövdede kalmak üzere eklem etrafındaki deriye de dairesel bir şak yapılır ve sonra eklem ayrılarak paça koparılır. Ön ayaklarda ise arka ayaklarda olduğu gibi paçalar alınır.

d) Gırtlak meydana çıktıktan sonra, anüsün önünden başlayarak nahiyesinde son bulmak üzere deriye bir şak yapılır. Bu şaktan sonra, iki taraflı olarak önce çatı bölgesi, sonra kasık bölgesi yüzülür. Karnın arka kısımları ve gırtlak açımından sonra boynun yan tarafları yüzülmüş bulunmaktadır. Bu yüzülmüş bölgeler arası birleştirilerek yanlar tamamıyla yüzülmüş olur. Böylece deri sırt ve ensede gövdeye yapışık olarak kalır. Sonra gövde art ayaklarından çengellere asılır.

e) Kuyruğun yüzülen derisinden arta kalan alt kısmındaki kılsız deri (kuyruk kapağı) yüzülür, alınır. Meydana çıkan anüsün etrafı bağlantılarından ayrılır.

Bunu takiben kasap, kuyruk üstü ile belin deri yüzümünü kontrol ederek yüzülmemiş kısımları yumruklayarak işi tamamlar.

f) Yüzülen deri, sırttan el ayası, baş parmak ve yumruk darbeleri ile çekilerek bağlantıları dikkatlice ayrılarak boyna doğru indirilir. Ense bölgesinin yüzümü bıçakla tamamlanarak deri alınır.

Kuzu derileri mutlaka tulum olarak çıkarılacaktır. İstenildiği takdirde diğer küçük baş hayvanların da derileri tulum olarak çıkarılabilir. Gövdelerden çıkarılan deriler mezbahalarda fazla bekletilmemeli ve üst üste konulmamalıdır.

Ham Derinin Korumaya Hazırlanması, Temizlenmesi ve İşaretlenmesi

Madde 14 - Korunmaya alınacak derilerin kan, gübre ve çakıldak gibi yabancı maddelerinden arındırılması için yüzümden sonra 25 °C yi geçmeyen suda ve gerekirse fırça yardımı ile her iki yüzünden fırçalanmak suretiyle yıkanır ve suları süzdürülür. Et yüzünde kalan et ve yağ parçaları küt uçlu bıçakla temizlenir. Koruma yapılacak yere gelen büyükbaş ham derileri özelliklerine göre sınıflandırılmadan önce kafa derisi, kulaklar, boynuzlar, ön ve arka bacaklar ile kuyruk kesilerek asıl deriden (TSE 4877'ye uygun olarak) ayrılır. Ayrıca yüzüm sırasında derinin iç yüzünde kalan et ve yağ parçacıkları kazınarak, derinin eteklerindeki ince ve zayıf kısımlar, buruşmuş, katlanmış ve parçalanmış kısımlar ile meme, yumurtalık ve penis gibi organları kesilmek suretiyle deriden uzaklaştırılır. Bu işlemler sırasında deriye zarar verilmemesi için gerekli özen gösterilir. Küçükbaş hayvanlardan yüzülen derinin, üzerinde kalması muhtemel derialtı yağ dokusu, kas dokusu artıkları, kavaletto bıçağı ile kazınır. Kazınan et ve yağ parçaları değerlendirilecekse özel kaplarda toplanır.

Hayvanlardan yüzülen deriler kesim yerinden çıkarılmadan önce etlerin damgalandığı damga ile muayene veteriner hekimi tarafından damgalanarak işaretlenirler. Ham derilerin mezbaha veya kombinada depolama işlemi yapılacaksa 3 üncü ve 4 üncü bölümlerde yapılan açıklamalar doğrultusunda işlemler yapılır. Şayet deriler depolama tesislerine gönderilecekse tuzlanarak soğuk bir odaya alınır.

Ham Derilerin Taşınması

Madde 15 - Temizlenmiş ve işaretlenmiş deriler depolara veya işleme tesislerine kapalı, zemini ve iç yüzeyi su geçirmez, kolay temizlenip dezenfekte edilebilir ve dışarıya su sızdırmaz düzgün paslanmaz malzeme ile kaplanmış araçlarla nakledilir.

İl veya ilçe dışına yapılacak deri sevklerinde 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu hükümlerine göre sevk raporu alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : Ham Deri Toplama ve Depolama Tesislerinin Teknik ve Hijyenik Şartları

Ham Deri Toplama Yerlerinde Aranan Teknik ve Hijyenik Şartlar

Madde 16 - Ham deri toplamak üzere kurulan işyerleri için Bakanlık il müdürlüğünden çalışma izin belgesi almak zorunludur. Çalışma izni verilmesi için ham deri toplanacak işyerlerinde aşağıdaki şartların bulunması gereklidir.

a) Ham derilerin toplandığı alanlarda zeminin su geçirmez, kolay temizlenip dezenfekte edilebilir yapıda, düzgün ve suyun birikmemesi için kanallara doğru yeterli eğime sahip olması gerekir.

b) Atık suyun tahliyesi için yeterli kanal sisteminin bulunması gerekir.

c) Duvarlar; en az istifleme yüksekliğine kadar, açık renkli, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir, sağlam, düzgün ve geçirgen olmayan bir malzeme ile kaplanır. Tavanın düzgün ve kolay temizlenebilir yapıda olması gerekir.

d) Kapı ve pencere çerçeveleri dayanıklı paslanmaz materyalden yapılır, eğer ahşap ise bütün yüzeyleri düzgün ve su geçirmez bir materyal ile kaplanır. Açılabilen dış pencerelerin tamamı sinek, haşere ve kemiricilerin içeri girmesini engelleyecek şekilde pencere teli ile kaplanır. Kapı ve pencerelerin yeterli genişlikte olması gerekir.

e) Havalandırmayı sağlayacak uygun bir sistem bulunur. Yeterli doğal ışık veya renkleri değiştirmeyen yapay ışıklandırma bulunur.

f) Çalışma yerleri ile temizlik yapılan bütün bölümlerde devamlı, içilebilir nitelikte ve yeterli basınçta sıcak ve soğuk su imkanı ile yeterli sayıda musluk bulunur. Buralardaki lavabolarda sıvı temizlik malzemesi, dezenfektan ve bir kez kullanıma mahsus havlu gibi imkanlar bulundurulur.

g) Ham derilerin toplandığı alanlarda, derilerin zemine temas etmemesi için; suya dayanıklı, kolay temizlenip dezenfekte edilebilir malzemeden yapılmış ve hava sirkülasyonuna izin veren ızgaralar bulundurulur.

h) Derilerin tartılması için kantar bulundurulur.

Ham deri toplama yerleri için, tesis sahibi tarafından bir dilekçe ekinde verilen ve bu Yönetmeliğin 1 nolu ekine uygun olarak düzenlenen beyanname ile yukarıda sıralanan teknik ve hijyenik şartları taşıdıklarının Bakanlık İl Müdürlüğünün denetimiyle tespit edilmesi durumunda Bakanlık il müdürlüğünce çalışma izin belgesi düzenlenir.

Ham Deri Toplama Yerlerinde Yapılacak İşlemler

Madde 17 - Getirilen derilerin konservasyon için hazır olup olmadığı kontrol edilir. Zati ihtiyaç için kesilen veya mezbahalardan gelmesine rağmen hiçbir temizleme işlemine tabi tutulmadan deri toplama yerine getirilen derilerin kan, gübre ve çakıldak gibi yabancı maddelerinden arındırılması için yüzümden sonra 25 °C yi geçmeyen suda gerekirse fırça yardımı ile her iki yüzünden fırçalanmak suretiyle yıkanır ve suları süzdürülür. Et yüzünde kalan et ve yağ parçaları küt uçlu bıçaklarla temizlenir. Toplama yerine gelen büyükbaş ham derileri; kafa derisi, kulaklar, boynuzlar, ön ve arka bacaklar ile kuyruk kesilerek asıl deriden (TSE 4877'ye uygun olarak) ayrılır. Ayrıca yüzüm sırasında derinin iç yüzünde kalan et ve yağ parçacıkları kazınarak, derinin eteklerindeki ince ve zayıf kısımlar ile buruşmuş, katlanmış ve parçalanmış kısımlar ile meme, yumurtalık ve penis gibi organları kesilmek

suretiyle deriden uzaklaştırılır. Bu işlemler sırasında deriye zarar verilmemesi için gerekli özen gösterilir. Küçükbaş hayvanlardan yüzülen deri üzerinde kalması muhtemel derialtı yağ dokusu, kas dokusu artıkları kavaletto bıçakları ile kazınır. Kazınan et ve yağ parçaları değerlendirilecekse özel kaplarda toplanır.

Konservasyon için hazır hale getirilen deriler tuzlanmak suretiyle ön konservasyona alınmalıdır. Ön konservasyona alınmayan deriler ham deri toplama yerlerinde bulundurulamaz. Ham deri toplama yerlerindeki deriler ön konservasyona alındıktan sonra en fazla 1 hafta süre ile buralarda tutulabilir.

Ham Deri Depolama Yerlerinde Aranacak Teknik ve Hijyenik Şartlar

Madde 18- Ham deri depolama işlemleri yapmak üzere kurulan iş yerleri için Bakanlık il müdürlüğünden çalışma izni almak zorunludur. Çalışma izni verilmesi için ham deri depolama iş yerlerinde aşağıdaki teknik ve hijyenik şartların bulunması gereklidir.

a) Ham derilerin konservasyonunun yapıldığı alan ile derilerin soğutulduğu, depolandığı, ambalajlandığı odalar ve koridorlarda zeminin su geçirmez, kolay temizlenip dezenfekte edilebilir yapıda düzgün ve suyun birikmemesi için kanallara doğru yeterli eğime sahip olması gerekir.

b) Atık suyun tahliyesi için yeterli kanal sisteminin bulunması gerekir.

c) Duvarlar; depolama yapılan odalarda en az depolama yüksekliğine kadar, diğer oda ve alanlarda ise en az 2m. yüksekliğe kadar açık renkli, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir, sağlam, düzgün ve geçirgen olmayan bir malzeme ile kaplanır.

d) Tavanın düzgün ve kolay temizlenebilir bir yapıda olması gerekir.

e) Kapı ve pencere çerçeveleri paslanmaz ve dayanıklı malzemedendir yapılır. Eğer ahşap ise bütün yüzeyler düzgün ve su geçirmez bir materyalle kaplanır. Açılabilen dış pencerelerin tamamı haşere ve kemiricilerin içeri girmemesi için pencere teli ile kaplanır.

f) Yeterli doğal ışık veya renkleri değiştirmeyen yapay ışık bulunur.

g) Yeterli bir havalandırma sistemi bulunur.

h) Çalışma yerleri ve temizlik yapılan bütün bölümlerde devamlı içilebilir nitelikte ve yeterli basınçta sıcak ve soğuk su imkanı ile lavabo, sıvı temizlik maddesi, bir kez kullanıma mahsus havlu ve pedallı çöp kovası bulundurulur.

ı) Kullanılan aletlerin temizlik ve dezenfeksiyonu için çalışma alanlarının uygun yerlerinde en az 82 °C sıcaklıkta su ve dezenfektan madde içeren kaplar bulundurulur.

j) Ham derilerin depolandığı bölümlerde, derilerin zemine temas etmemesi için; suya dayanıklı, kolay temizlenip dezenfekte edilebilir malzemedendir yapılmış ve hava sirkülasyonuna izin veren ızgaralar bulundurulur.

k) Soğutma ile konservasyon yapılacak ise depolar kapasitelerine uygun soğutma ekipmanlarına sahip olacaktır.

l) Oluşacak atık ve artıkların hijyenik şartlara uygun bir şekilde, çevre ve toplum sağlığına zarar vermeden izale, bertaraf ve tahliyesi sağlanır.

m) Çalışan personelin kullanımına mahsus düzgün, su geçirmez, yıkanabilir duvar ve zemine sahip oda veya odalar bulunur. Bu odalarda en fazla 15 işçi için; bir lavabo, duş ve tuvalet ile her işçi için elbiselerini koyabileceği iki bölümlü bir dolap bulunur.

Yukarıda sıralanan teknik ve hijyenik şartları taşıyan ham deri depolama tesisleri Bakanlık il müdürlüğüne ruhsatlandırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : Ham Derilerin Konservasyonu, Sınıflandırılması ve Ambalajlanması

Ham Deri Koruma Yerlerinde Bulunması Gereken Araç ve Gereçler

Madde 19 - Ham deri koruma yerlerinde bulunması gereken araç ve gereçler şunlardır:

a) Sızdırma sehpaları: Havuzlarda yıkanan derilerin sularının süzülmesi için beton (mozaik) veya paslanmaz malzemeden yapılmış bir metre yüksekliğinde 1.5- 2 m. uzunluğunda ve 50cm. çapında yarım silindir şeklindeki sehpalardır.

b) Kavaletto sehpaları: Derilerin üzerinde kalan et ve yağların alınması için kullanılan 1 metre yüksekliğinde 1.5 metre uzunluğunda 40-50 cm. çapında silindir şeklindeki paslanmaz malzemeden yapılmış sehpalardır.

c) Kavaletto bıçakları: Derilerin üzerinde kalan et ve yağların alınmasında kullanılan madeni kısmı 40cm. uzunluğunda ucu sivri bıçaklardır.

d) İstifleme ızgaraları: Derilerin büyüklüğüne göre 1,2,3 veya 4 adet yan yana sığır derisini (Serilerek) alacak genişlikte ve yüzeyi balık sırtı şeklinde, tek veya iki tarafa meyilli, 15cm. yüksekliğinde beton veya paslanmaz malzemeden yapılmış ızgaralardır.

e) Kavaletto makinası: Derilerin üzerinde kalan et ve yağları almak için özel olarak yapılan makinelerdir.

f) Tartı: Derilerin tartılması için kantar bulundurulur.

Ham Deri Koruma Yöntemleri

Madde 20 - Büyük ve küçükbaş hayvanlardan yüzülen deriler bekletilmeden korumaya alınacakları yere sevk edilerek gerekli temizlik işlemleri yapıldıktan sonra sınıflandırılırlar ve aşağıdaki yöntemlerden birisi ile koruma altına alınırlar;

a) Kurutma Yöntemi ile Koruma: Hava kurusu, tuzlu kuru ve don kurusu olmak üzere üç şekilde yapılmaktadır. Derinin nem oranı %12-18 arasına düşürülür.

b) Hava Kurusu Yöntemi: Ham derilerin açık ve hava akımı olan gölgelik yerlerde nem oranı % 15'e düşüncüye kadar kurutulması şeklinde uygulanan bir koruma yöntemidir. Deriler, deri altı yağı ve et parçalarından temizlendikten sonra gergin bir halde sıra sıra asılır ve burada mevsim şartlarına, nem ve ısı durumuna göre değişen bir süre bırakılarak kurutulurlar.

c) Tuzlu Kuru Koruma Yöntemi: Tuzlu yaş ya da dolap tuzlaması koruma yöntemi ile koruma altına alınan ham deriler nem oranı %15-20'e düşürülünceye kadar gölgelik, hava akımı olan yerlerde kurutularak uygulanan koruma yöntemidir.

d) Dondurarak Kurutma (Freez-Drying): Derinin, buz haline gelmiş deri suyunun yüksek vakum altında sıvı halden aniden gaz haline geçmesi neticesinde kurutulması işlemidir.

e) Soğutma Yöntemi ile Koruma: Derilerin, dönen bir dolap içinde bulunan çubuk üzerine atılıp, soğuk hava akımı ile sıcaklıklarının 10-12 °C'ye düşürülerek 3-7 gün süreyle, yüzümden sonra budanması ve etlenmesi yapılmış derilerin 2-4 °C'de depolanarak 7-10 gün süreyle ya da yüzümden sonra veya tuzla korumaya alınmış derilerin doğrudan doğruya 0°C'deki soğuk depolarda 10-15 gün süreyle korunmalarındadır.

f) Kimyasal Yöntemle Koruma: Derilerin korunmasında tuz ve asit gibi kimyasal maddelerden yararlanılır.

g) Tuzla Koruma Yöntemleri: Büyükbaş hayvanlardan elde edilen yıkanmış ve suyu sızdırılmış olan deriler, et tarafı yukarı gelmek üzere meyilli zemin üzerine düzgünce serilip tuzlanmaya hazır hale getirilir.

h) Tuzlu Yaş Koruma Yöntemi: Derinin, yaş deri ağırlığının % 30-50 si oranında ve 2-4 mm. çapında tanelere sahip tuzun, et yüzüne tuzlanmamış alan kalmayacak şekilde uygulanması neticesinde nem oranının % 35-40 düzeyine indirilerek koruma altına alınmasıdır. Deriler, hafif eğimli sert bir zemine veya özel tahta ızgara üzerine kıl yüzü alta ve et yüzü üste gelecek şekilde düzgünce yayılır. Yaş deri ağırlığının % 30-50 si oranında daha önce kullanılmamış, 2-4 mm çapında tanelere sahip temiz tuz, derinin et yüzüne, tuzlanmamış alan kalmayacak şekilde (gerekirse elle ovularak) yayılır. Deri dayanımını artırmak ve işleme sırasında oluşabilecek tuz lekelerini önlemek amacıyla tuzların içine % 2 oranında susuz soda ilave edilir. Tuzlanan deriler 4-6 gün bırakıldıktan sonra aktarılır ve ikinci tuzlamaya tabi tutulur. Bu safhada da deriler 10-14 gün bırakılır. Tuzlanan deriler hiçbir tarafı açıkta kalmamak üzere üst üste konarak 100 - 150 adetlik ve 100-120 cm.yi geçmeyecek yığınlar halinde istiflenir. En az 21 gün süre ile bekletilen derilerin nem oranı %35-40 düzeyine getirilir. Deriler tuzlu salamura işlemi tamamladıktan sonra teker teker istiftten alınır, iki kişi tarafından ön ve arka taraflarından tutularak çırpılır. Bu çırpma sonunda deri üzerinde, deri ağırlığının % 5'inden fazla tuz bırakılmamalıdır.

i) Dolap Tuzlaması (Salamura) Koruma Yöntemi: Ham derilerin %26'lık tuz çözeltisi içerisinde tutulması ile uygulanan bir tuzlu koruma yöntemidir. Ham deriler, içerisinde %26'lık (yada 22-24 bome) tuz çözeltisi bulunan tekne yada dolaplarda, ara sıra karıştırılarak, 12-14 saat tutulması ile uygulanan bir tuzlu koruma yöntemidir. Salamura banyosundan çıkarılan ham derilerin fazla suları süzdürülür.

j) Tuzlu Kuru Koruma Yöntemi: Tuzlu yaş yada dolap tuzlaması koruma yöntemi ile hava kurusu koruma yöntemlerinin ortak uygulandığı koruma yöntemidir. Tuzlu yaş yada dolap tuzlaması koruma yöntemi ile koruma altına alınan ham deriler nem oranı %15-20'e düşüncüye kadar gölgelik ve hava akımı olan yerlerde kurutularak uygulanan koruma yöntemidir. Deri altı yağ ve et kalıntılarından temizlenen deriler yan yana meyilli zemin veya ızgaralar üzerine serilerek 1-2 mm tane çapına sahip tuzlarla tuzlanır. Verilecek tuz miktarı ham deri ağırlığının % 40'ı kadar olmalı, madeni madde içermemeli, kullanılmamış, temiz ve

iyi nitelikte olmalıdır. Tuz lekmesine yol açmamak için, tuzların içine % 2 oranında susuz soda konmalıdır. Tuzlanmadan sonra yünlerin kabalık derecesine göre 500-1000 adetlik salamura istifleri meydana getirilir. Yığınlardaki deriler 14-20 gün içinde tuzunu almış olacaklarından tuzları silkelenir ve hava akımını serbestçe alacak şekilde tertiplenmiş çardak veya binalar altına serilip kurutulduktan sonra piyasaya sevk edilir.

k) Asitle Konservasyon (Piklaj): Yün ve kılları giderilmiş ham derilerin veya et yüzündeki yağ ve et artıkları kazınmış ham derilerin, tuz ve asit ile muamele edilerek pH değerinin 3'den aşağıya indirilmesi neticesinde korunmaya alınması işlemidir. Dolap, havuz veya pervaneli teknelerde, ham deri ağırlığı üzerinden % 100 su, % 10 tuz ve % 1-2 sülfürik asit ve % 0,2-0,3 bakterisit ile 3-4 saat süreyle işlem görmesi şeklinde uygulanan bir koruma yöntemidir.

Ham Derileri Korumada Kullanılacak Tuzun Özellikleri

Madde 21 -Ham derileri korumada kullanılan tuzun özellikleri aşağıda gösterilmiştir:

Ham derileri korumada kullanılacak tuz beyaz-hafif pembe veya beyaz-hafif gri renkte, topaklanmamış, kuru ağırlık üzerinden %98 sodyum klorür bulundurmalı, derileri koruma işlemini olumsuz etkileyemeyecek saflıkta olmalı, büyükbaş hayvan derilerinin tuzlanmasında kullanılacak tuzun 2-4 mm, küçükbaş hayvan derilerinin tuzlanmasında kullanılacak tuzların 1-2 mm çapında tane büyüklüğüne sahip olması gerekir.

Koruma etkinliğinin artırılabilmesi için kullanılacak tuzun antiseptik özelliği bulunan Naftalin, borik asit ve sodyum karbonat ile aşağıdaki oranlarda karıştırılarak kullanılır:

100 Kg Tuz + 1 Kg Naftalin + 1 Kg Borik Asit

95 Kg Tuz + 5 Kg Borik Asit

100 Kg Tuz + 2 Kg Naftalin + 1 Kg Sodyum Karbonat

100 Kg Tuz + 0,1 Kg Fenol Bileşiği

100 Kg Tuz + 0,5-1,0 Kg Hazır Ticari Bileşikler

Ham Derilerin Sınıflandırılması

Madde 22 - a) Büyükbaş hayvan derileri taze ağırlıklarına göre;

1) Ağır (30 Kg.dan ağır)

2) Orta (20-30 Kg.)

3) Hafif (15-20 Kg.) olarak sınıflara ayrılır,

b) Küçükbaş hayvan derileri taze ağırlıklarına göre;

1) Ağır (3 Kg.dan ağır)

2) Orta (2-3 Kg.)

3) Hafif (1,5-2 Kg.)

c) Koyunlardan elde edilen ham deriler yünlülük derecelerine göre;

1) Tola: Sırt ve bel nahiyesinde uzunluğu 3 cm.ye kadar olan deriler,

2) Besi derileri: Kılların uzunluğu 3-5 cm.ye yakın olan deriler,

3) Yünlü deriler: Yünlerin uzunluğu 5 cm.den yukarı olan deriler,

d) Koyunlardan elde edilen ham deriler kalitelerine göre;

1) Birinci nevi deriler: Özürsüz, hastaliksız, yırtıksız ve zayıf olmayan tam deriler,

2) İkinci nevi deriler: Zayıf, ispireli, çiçekli, hafif, uyuzlu, güneş yanıklı deriler,

3) Iskarta deriler: İlk iki gruba girmeyen hastalıklı ve parça deriler

olarak sınıflara ayrılırlar.

Ham Derilerin Ambalajlanması

Madde 23 - Tuzlu yaş ve salamura olarak korunmaya alınmış büyükbaş hayvan derileri; kıl tarafları dışa dönük olarak bohça biçiminde ve ağır deriler teker teker, orta deriler ikişerli, hafif derilerin ise 3-4 adedi sağlam balya ipleriyle bağlanır. Tuzlu kuru koruma yöntemi ile korunmaya alınmış büyükbaş hayvan derilerinin silkelenerek fazla tuzları döküldükten sonra boyun ve kuyruk üst üste gelecek şekilde yığılırlar ve sağlam iple çaprazlama bağlanarak balyalar halinde ambalajlanırlar, balyaların ağırlığı 150 kg'ı geçmemelidir. Bohçalar ve balyalar derilerin zedelenmemesine dikkat edilerek etiketlenir ve etiket üzerine derinin cinsi, kalitesi ve balya ağırlığı yazılır.

Küçükbaş hayvan derilerinin ambalajları sınıf, tip, ırk, çeşit ve grup, tulum veya açık yüzüm biçimlerine göre ayrı balyalar halinde yapılır. Tuzlu kuru açık olarak yüzülmüş küçükbaş hayvan derileri teker teker yünlü tarafları içe gelecek şekilde sırttan ikiye katlanır, sırtları balyanın içine, etekleri dışına gelecek şekilde yığılarak alt ve üste birer kapak derisi konulur ve enine 4, boyuna 2 yerinden iple sıkıca bağlanır. Tulum şeklinde yüzülmüş tuzlu kuru küçükbaş hayvan derileri de aynı şekilde balyalanır. 40-80 deriden oluşan her balyanın ağırlığı ortalama 100 kg olmalıdır. Balyanın üst tarafına sağlam derileri korumak için ıskarta deriler konularak balya ipi ile sıkıca bağlanır. Deriler balyalandıktan sonra üzerine balyadaki derilerin menşeyini, ırkını, deri adedi ile kilo ağırlığını, kalitesini, yünlülük derecesini ve benzeri hususları belirten bir etiket konulur. Derilerin sevkleri sırasında dış tesirlerden korunması amacıyla üzerleri mutlaka su geçirmez bir malzeme ile örtülecektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM : Ham Deri Toplama ve Depolama Tesislerinin Ruhsatlandırılması

Çalışma İzni

Madde 24 - a) Bakanlıktan ruhsatlı kombina ve mezbahalarda ham deriler elde edildikten sonra bu derilerin depolaması yapılacaksa, Sağlık Bakanlığından alınan Gayri Sıhhi Müessese

Ruhsatı aranmaksızın bu bölümler için dilekçeyle beraber Yönetmeliğin 1 nolu ekindeki beyanname verilerek Derilerin Elde Edilmesi, Taşınması, Toplanması, Korunması, Ambalajlanması ve Depolanması Hakkında Yönetmeliğin 18 inci ve 19 uncu maddelerinde aranan şartların Bakanlık il müdürlüğünün denetimi sonucunda yerine getirildiği anlaşılırsa bu bölümler için Bakanlık il müdürlüğünce çalışma izin belgesi düzenlenir.

Ancak, kombina ve mezbahalarda elde edilen ham derilerin depolanması yapılmayacak ise Derilerin Elde Edilmesi, Taşınması, Toplanması, Korunması, Ambalajlanması ve Depolanması Hakkında Yönetmeliğin 16 ncı ve 17 nci maddelerinde bahsi geçen Ham Deri Toplama Yerlerinde bulunması gereken teknik ve hijyenik şartlara uymak ve bu derileri en geç 1 hafta içerisinde ham deri depolama tesislerine sevk etmeleri mecburiyeti bulunmaktadır.

Kombina ve mezbaha haricinde müstakil olarak faaliyet gösterecek olan tesislerde ise Sağlık Bakanlığında Gayri Sıhhi Müessese Ruhsatı alındıktan sonra bu ruhsatla birlikte ekinde, çalışma izni için istenilen belgeler bulunan bir dilekçe ile valiliğe müracaat edilir.

Kurban Bayramında kurban derisi toplama yetkisi bulunan Türk Hava Kurumu, Diyanet Vakfı ve benzeri kurum ve kuruluşlar, ham deri ile ilgili yapacakları işleme göre kurulu bulunan veya kuracakları tesislerine bu Yönetmelikte belirtilen ham deri toplama veya ham deri depolama tesis ruhsatı almak zorundadırlar.

b) Çalışma İzni İçin Gerekli Belgeler

Sağlık Bakanlığında Gayri Sıhhi Müessese Ruhsatı alınan tesislerine çalışma izni alabilmek için kişi veya kuruluşlar bir dilekçe ekinde; Gayri Sıhhi Müessese Ruhsatı, sorumlu yönetici ile tesis sahibi arasında yapılmış, sorumlu yöneticinin bu Yönetmelikte belirtilen sorumluluklarının açıkça belirtildiği noter onaylı sözleşme ve sorumlu yöneticinin var ise bağlı bulunduğu meslek odasından alınmış olan çalışma izin belgesini de içeren dosyayı valilik aracılığı ile Bakanlık il müdürlüğüne verirler.

Belgeler Bakanlık il müdürlüğünce incelenir. Bu Yönetmeliğin 2 no'lu ekine uygun olarak çalışma izni raporu düzenlenir ve Bakanlık il müdürlüğü yetkililerinin mahallinde yaptığı inceleme sonucunda teknik ve hijyenik yönden uygun bulunan, kombina veya mezbahadan bağımsız ham deri depolama yerlerine çalışma izin belgesi düzenlenerek verilir.

ALTINCI BÖLÜM : Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Sorumlu Yöneticinin Görev ve Yetkileri

Madde 25 - Bağımsız ham deri depolama yerinde çalışacak olan sorumlu yönetici; Derilerin uygun şekilde konservasyonu, damgalanması, ambalajlanması ve depolanması ile deri işleme yerlerine nakliyesinden sorumludur.

Muayene Veteriner Hekiminin Görev ve Yetkileri

Madde 26 - Bakanlıktan ruhsatlı ve ham derilerin elde edilmesinden sonra bir ünitesi ham deri toplama yeri ve/veya ham deri deposu olarak kullanılacak olan kombina, 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf mezbahalarda görevli muayene veteriner hekimi; Ham derilerin hasarsız olarak elde edilmesi ile birlikte;

- a) Kombina veya mezbaha bünyesindeki deri ile ilgili ünite ham deri toplama yeri olarak kullanılacaksa; derilerin ön konservasyona tabi tutulması, damgalanması ve serin bir yerde muhafaza edilerek en geç 1 hafta içerisinde ham deri depolama tesislerine nakliyesinden,
- b) Kombina veya mezbaha bünyesindeki deri ile ilgili ünite ham deri depolama yeri olarak kullanılacaksa derilerin uygun bir şekilde konservasyonu, damgalanması, ambalajlanması, depolanması ve deri işleme yerlerine nakliyesinden,
- c) Hayvanları kesim öncesinde; Gebe, kaşektik ve hasta olarak kesime alınmaması, strese sokulmaması, kesimin hayvana en az acı verecek şekilde gerçekleştirilmesi ve hayvanın kesin olarak ölümünden sonra yüzme işlemine başlanması işlemlerinin yerine getirilmesinden, sorumludur.

Resmi Kontrolörün Görev ve Yetkileri

Madde 27 - Resmi kontrolörün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Tesisin bu Yönetmelikte belirtilen teknik ve hijyenik şartlara uygunluğunu ve çalışma izni alındıktan sonra bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak çalışmasını denetlemekle görevlidir.
- b) İl ve ilçe müdürlükleri, tesis sahibi, sorumlu yönetici ve muayene veteriner hekimi resmi kontrolörün görevini yapmasında her türlü kolaylığı göstermekle yükümlüdür.

Ham Deri Üretim ve Depolama İşlerinde Çalışacak Personel ile İlgili Hususlar

Madde 28 - Mezbahalarda kesilen hayvanların yüzülmesi sırasında derilerin zedelenmeden gövdeden ayrılmasını temin maksadıyla bu işin usta kesiciler tarafından yapılması zorunludur. Kasaplık hayvanlarda yüzme esnasında ispire yapılmayacaktır. Yüzüm makineleri gerekli eğitimi almış olanlardan başkası tarafından kullanılamaz.

Kesici, yüzücü ve ham deri deposu personeli çalışma esnasında tulum, lastik çizme giyecek, kolay temizlenebilir bir maddeden yapılmış önlük takacak ve başını da ensesinden itibaren kapatacak bir başlıkla örtecektir.

Bu işyerlerinde çalışan personelin periyodik sağlık kontrolleri, 11/09/2000 tarihli ve 24167 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kırmızı Et ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Kuruluş, Açılış, Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümleri kapsamında yaptırılır.

YEDİNCİ BÖLÜM : Denetim ve Cezai İşlemler

Denetim

Madde 29 - Bu Yönetmeliğe göre Bakanlık il müdürlüğünden ruhsat alınmış ham deri toplama ve depolama yerleri Bakanlığın taşra teşkilatında görevli resmi kontrolörlerce yılda en az 2 defa olmak üzere ve gerektiğinde süreye bakılmaksızın haberli veya habersiz olarak teknik ve hijyenik şartlar bakımından denetlenir. Bu denetimlerde bu Yönetmelik hükümlerine uyum konusunda eksik bulunan hususlar, eksikliklerin giderilmesi ile ilgili

öneriler ve eksikliklerin giderilmesi için kontrol yetkililerince eksikliğin niteliğine bağlı olarak verilen süre bu Yönetmeliğin 3 nolu ekinde yer alan denetim tutanağına ve 4 nolu ekine uygun olarak tesiste bulundurulmuş ve sorumlu yönetici tarafından muhafaza edilen denetim defterine kaydedilir.

Cezai İşlemler

Madde 30 - Ruhsat almış tesislerde bu Yönetmelik hükümlerinin ihlali veya Bakanlığın taşra teşkilatında görevli resmi kontrolörlerce yapılan müteakip denetimlerde bu Yönetmelik hükümlerine uyulmadığının tespiti, görülen aksaklıkların verilen süre içerisinde giderilmemesi veya eksikliklerin devam etmesi halleri ile tesis kurma ve /veya çalışma izni almadan faaliyete geçen gerçek ve tüzel kişiler ile resmi kuruluşlara ait tesisler de 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununun ilgili cezai hükümleri uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM : Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 31 - 30/05/1966 tarihli ve 12309 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kesim ve Yüzüm İşleri Yönetmeliği ile Mezbahalarda İstihsal Edilen Derilerin Tuzlanması, Muhafazası, Ambalajlanması ve Sevki Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde(corpus)

Geçici Madde 1 - Bu Yönetmeliğin yayımından önce kurulmuş ve bu Yönetmelik kapsamına giren tüm tesisler Bakanlık il müdürlüklerine müracaat ederek 01/09/2003 tarihine kadar çalışma izni almak zorundadırlar.

Yürürlük

Madde 32 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 33 - Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

Ekler

EK-1

BEYANNAME

1- Kurulacak Tesisin:

- a) Sahibinin Adı Soyadı :
- b) Ticari Adı :
- c) Açık Adresi :
- d) Telefon No :
- e) Faks No :
- g) Ada, Pafta ve Parsel No :
- h) Sanayi Bölgesinde olup olmadığı:

2- Faaliyet Alanı:

- a) Kombina veya Mezbaha İçerisinde;
Ham Deri Toplama Yeri : []
Ham Depolama Yeri : []
b) Bağımsız Ham Deri Toplama Yeri : []
c) Bağımsız Ham Deri Depolama Yeri : []

Tesis sahibinin
Adı Soyadı
İMZA

EK-2

ÇALIŞMA İZİNİ RAPORU

1- Tesisin:

- a) Sahibinin Adı Soyadı :
b) Ticari Adı :
c) Açık Adresi :
d) Faaliyet Alanı :
e) Ada, Pafta ve Parsel No :

2- Tesisin Gayri Sıhhi Müessese Ruhsatının olup olmadığı:

- a) Mevcuttur. b) Mevcut Değildir.

3- Sorumlu Yönetici ile yapılmış Noter onaylı sözleşmenin olup olmadığı:

- a) Mevcuttur. b) Mevcut Değildir.

4- Mahallinde yapılan inceleme sonucundaki tespit ve gözlemler:

Tesise çalışma izni verilmesi teknik ve hijyenik şartları
açısından uygundur/uygun değildir.
(Uygun Değilse Nedenleri)

Resmi Kontrolör Kontrol Şube Müdürü
Çalışma İzni Raporunu uygun görüşle tasviplerinize arz ederim.

Valilik Onayı

Tarih
İl Müdürü

EK-3

DENETİM TUTANAĞI

1- Tesisin:

- a) Sahibinin Adı Soyadı :

- b) Ticari Adı :
c) Açık Adresi :
d) Faaliyet Alanı :
e) Telefon No :
f) Fax No :
g) Denetimin Yapıldığı Tarih:

2- Tespit Edilen Eksiklikler:

3- Yapılan Öneriler :

Denetleyen Sorumlu Yönetici
Resmi Kontrolör veya
Tesis Sahibi

EK-4

DENETİM DEFTERİ

...../...../.....

Denetleyen Sorumlu Yönetici
Resmi Kontrolör veya
Tesis Sahibi